

Τεκμηριωμένες δημόσιες πολιτικές για τις ΜμΕ

Ο τομέας της χειροτεχνίας και καλλιτεχνικής βιοτεχνίας αποτελεί ένα κρίσιμο τομέα της μεταποίησης καθώς αποτελεί πολιτιστικό, δημιουργικό και επιχειρηματικό τομέα που οι επαγγελματικές δραστηριότητες βασίζονται σε πολιτιστικές αξίες ή άλλες καλλιτεχνικές ατομικές ή συλλογικές δημιουργικές εκφράσεις (cultural and creative sector), που συμπεριλαμβάνεται διεθνώς στον ευρύτερο τομέα με την επωνυμία «Δημιουργικές βιομηχανίες» (Creative Industry) ή «Πολιτιστικές και Δημιουργικές βιομηχανίες» (Cultural and creative industries).

ΥΠΟΕΡΓΟ 3

ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ

Εκτιμώντας τις εξελίξεις σε ενωσιακό και διεθνές επίπεδο και της ανάγκης ανασυγκρότησης του τομέα, έπειτα από την παύση λειτουργίας του Ελληνικού Οργανισμού Μικρών – Μεσαίων Επιχειρήσεων & Χειροτεχνίας (ΕΟΜΜΕΧ) (άρθρα 16 και 17 του Νόμου υπ' αριθ. 4038/2012), η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, στην οποία έχουν μεταφερθεί οι αρμοδιότητες του ΕΟΜΜΕΧ, υλοποίησε το Υποέργο 3 «Μελέτη για τη χαρτογράφηση του τομέα της χειροτεχνίας και καλλιτεχνικής βιοτεχνίας» μέσω της ενταγμένης Πράξης «Προσαρμογή του Εθνικού Παρατηρητηρίου για τις ΜμΕ στις ανάγκες της νέας Αναπτυξιακής / Βιομηχανικής Πολιτικής 2020-2030 και της πολιτικής για τις ΜμΕ - Ανάπτυξη υπηρεσιών και εργαλείων παρακολούθησης και πληροφόρησης» με χρηματοδότηση από το ΕΠΑνεΚ.

Τα αποτελέσματα του έργου αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο σύνδεσμο https://www.ggb.gr/el/sme_observatory/map_handcraft_smes.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Υποέργου 3, καταγράφηκαν περίπου 11.000 χειροτεχνικές επιχειρήσεις, κατανεμημένες σε είκοσι πέντε (25) κλάδους με καταγεγραμμένους αναλυτικά τους ΚΑΔ των επαγγελματικών δραστηριοτήτων καθώς και με τη γεωγραφική κατανομή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών.

Η κυρίαρχη νομική μορφή των επιχειρήσεων είναι σε ποσοστό 77,02% η ατομική επιχείρηση, με την Ομόρρυθμη Εταιρεία να αποτελεί τη δεύτερη συχνότερη μορφή με ποσοστό 10,21% και την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία να συγκεντρώνει 4,97% των επιχειρήσεων, ενώ οι λοιπές εταιρικές μορφές συγκεντρώνουν σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά. Στο πλαίσιο του έργου αναπτύχθηκε ψηφιακό εργαλείο προσδιορισμού (dashboard)^[1] της χωροταξικής κατανομής ανά περιφέρεια και γεωγραφική ενότητα.

Από την πρωτογενή έρευνα που διενεργήθηκε στο πλαίσιο του έργου σε 500 από τις περίπου 11.000 επιχειρήσεις προέκυψαν μεταξύ άλλων τα εξής:

- Το 91,20% των επιχειρήσεων αποτελούν πολύ μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν 1-5 άτομα και έχουν μικρούς κύκλους εργασιών (μέχρι 30.000€).
- Το ύψος των οικονομικών αναγκών, εκτιμάται ότι ανέρχεται μέχρι και το ποσό των 50.000€.
- Οι επιχορηγήσεις και φοροαπαλλαγές αποτελούν την πλέον δημοφιλή μορφή ενίσχυσης.
- Καταγράφηκε η ανάγκη εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού τόσο ως προς τις τεχνικές δεξιότητες, όσο και ως προς τις γενικές και ψηφιακές δεξιότητες και δίνεται έμφαση για την επιλογή μελλοντικών απασχολούμενων σε στοιχεία όπως η σχετική επαγγελματική εμπειρία ή προϋπηρεσία, οι τεχνικές δεξιότητες και η ύπαρξη πιστοποιημένης εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Τα κύρια προβλήματα του τομέα εστιάζονται στην οικονομική διάσταση, με την έλλειψη ρευστότητας, το κόστος, τη διαθεσιμότητα και την αξιοπιστία πρόσβασης σε πρώτες ύλες, τη χαμηλή πρόσβαση σε χρηματοδότηση και την ύπαρξη αυξημένου εσωτερικού και εξωτερικού ανταγωνισμού να ξεχωρίζουν.
- Ως βαρύνουσες λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, προκρίθηκαν η αγορά εξοπλισμού για βελτίωση της παραγωγής, η βελτίωση των συνθηκών στην προμήθεια πρώτων υλών, η ψηφιακή προβολή, καθώς και τα χρηματοδοτικά μέσα, όπως η λήψη επιχορηγήσεων και η ύπαρξη μηχανισμών/ προγραμμάτων δόσεων για την τακτοποίηση των χρεών προς το δημόσιο.
- Διαπιστώθηκε η ανάγκη προώθησης των προϊόντων της χειροτεχνικής παραγωγής μέσω ιδιωτικών σελίδων (e-shop και κοινωνικών δικτύων).
- Διαπιστώθηκε η ανάγκη εισαγωγής νέων τεχνολογιών και μεταφοράς τεχνογνωσίας στο φυσικό περιβάλλον της χειροτεχνίας (τοπική εστίαση) και με κατάλληλη αξιοποίηση των τεχνολογιών για την επίλυση του προβλήματος του ελλείμματος εξειδικευμένου προσωπικού.
- Η ζητούμενη υποστήριξη των επιχειρήσεων από την πολιτεία εστιάζεται στην υποστήριξη μέσω προγραμμάτων χρηματοδότησης, επιδότησης και ενίσχυσης ταμειακής ρευστότητας, η συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα για την προβολή και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, η ενημέρωση και υποστήριξη σε θέματα χρηματοδοτήσεων και σε σύγχρονες εξελίξεις του κλάδου διεθνώς και η ανάπτυξη δικτύων σε επίπεδο κλάδου και σε συνεργασία με τρίτους φορείς.
- Εστιάζοντας στο σκέλος των επιθυμητών παρεμβάσεων από την πλευρά της Πολιτείας, οι επιχειρήσεις αναγνώρισαν ως πλέον κρίσιμες τις σχετικές με τη μεταφορά τεχνολογίας και τη χρηματοδότησή της, την κατάρτιση και αναβάθμιση δεξιοτήτων και τη δημιουργία νομοθετικού πλαισίου.

Όπως καταγράφεται στα συμπεράσματα της μελέτης, για την προώθηση της χειροτεχνικής επιχειρηματικότητας είναι απαραίτητες συγκεκριμένες παρεμβάσεις από την πολιτεία στους άξονες:

- Άξονας Προτάσεων 1. Διαμόρφωση Θεσμικού Πλαισίου και Παρεμβάσεις Οικοσυστήματος Χειροτεχνίας (όπως η δημιουργία Μητρώου Χειροτεχνικών Επιχειρήσεων και Θεσμικού Φορέα Συντονισμού της Χειροτεχνικής Επιχειρηματικότητας στο πρότυπα των National Craft Councils,

με εκπροσώπηση των επαγγελματικών ενώσεων των κλάδων, των Υπουργείων Ανάπτυξης και Πολιτισμού, των Βιοτεχνικών Επιμελητηρίων κ.ά. φορέων, καθορισμός της χειροτεχνικής σήμανσης για την εγγύηση ποιότητας ή/ και προέλευσης στα προϊόντα, προετοιμασία φορέων για την ένταξη χειροτεχνικών προϊόντων στις διατάξεις της προς υιοθέτηση πρότασης Κανονισμού (ΕΕ) για την Προστασία Γεωγραφικών Ενδείξεων σε βιοτεχνικά προϊόντα κ.λπ.).

- Άξονας Προτάσεων 2: Παρεμβάσεις Ανθρώπινου Δυναμικού και Δεξιοτήτων (όπως προσδιορισμός αναγκών και επικαιροποίηση επαγγελματικών περιγραμμάτων, δημιουργία σχολών, αναβάθμιση δεξιοτήτων τόσο τεχνικών όσο και ψηφιακών με έμφαση στη δεξιότητα της επιχειρηματικότητας, μεταφορά γνώσεων, κατάρτιση εστιασμένη στους χώρους των χειροτεχνικών εργαστηρίων και με ψηφιακά μέσα κ.λπ.).
- Άξονας Προτάσεων 3: Νέο Χρηματοδοτικό Περιβάλλον Χειροτεχνικής Επιχειρηματικότητας, με έμφαση σε στοχευμένα προγράμματα χρηματοδότησης. Ιδιαίτερα η οικονομική παράμετρος αναδείχθηκε ως μία εξέχουσα πηγή προβλημάτων για τη χειροτεχνική δραστηριότητα, με την έλλειψη ρευστότητας, τη δύσκολη πρόσβαση στη χρηματοδότηση και το κόστος των πρώτων υλών να αποτελούν τη βασική έκφραση των προβλημάτων αυτών. Η ανάγκη χρηματοδοτικής στήριξης του τομέα αποτελεί μία από τις κρισιμότερες παρεμβάσεις, σύμφωνα, τόσο με τις επιχειρήσεις, όσο και με τους συλλογικούς φορείς.

[1]https://www.ggb.gr/el/sme_observatory/map_handcraft_smes

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
Πλατεία Κάνιγγος 20, 10677, Αθήνα
E-mail: ggb1@mindev.gov.gr
T: 210-3825790 και 210-3893447
Δ/νσης Επιχειρηματικότητας & ΜμΕ: 210 3893907, 927

 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

 Εθνικό Παρατηρητήριο
για τις
Μικρομεσαίες
Επιχειρήσεις

 ΕΣΠΑ
2014-2020
Ευρωπαϊκό Γεωργικό και Αγροτικό

 ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

 Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Ευρωπαϊκό Ταμείο